

NAJvyšší KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Priemyselná 2, 824 73 Bratislava 26

Odbor komunikácie a styku s verejnosťou

Kontrolóri odhalili zvýhodňovanie firiem, v ktorých figurujú blízke osoby

Najvyšší kontrolný úrad (NKÚ) SR ukončil mimoriadnu kontrolu vo Všeobecnej zdravotnej poisťovni (VŠZP), ktorú vykonal na základe podnetov na kontrolu uzatvárania zmluvných vzťahov a úhrad zdravotnej, lekárenskej starostlivosti a služieb súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti (PZS) spoločností. Zameranie kontroly malo širší rámec, keďže NKÚ posudzoval nielen zmluvy, v ktorých figurovala osoba blízka štatutárovi VŠZP Marcelovi Foraiovi (Anna S.) a spoločnosti medializovanej ako „Klinika Kostka“. Kontrolóri si posvietili aj na ďalšie vybrané zmluvy nasmerované na štátnych a neštátnych poskytovateľov laboratórnej diagnostiky, CT vyšetrení, magnetickej rezonancie, rádiológie a podobných diagnostických vyšetrení.

Najvyššia kontrolná inštitúcia skontrolovala takmer tretinu zmluvných vzťahov s PZS za uplynulé päťročné obdobie. Na základe väčšej vzorky vybratej spomedzi fakultných nemocníc, nemocníc s poliklinikou každého typu, liečebných ústavov, polikliník, špecializovanej ambulantnej starostlivosti, lekární, vyšetrovacích a liečebných zložiek, bolo cieľom preukázať, či dochádza k účelnému, efektívnemu a hospodárnemu využívaniu verejných zdrojov. Celkovo išlo o 249 poskytovateľov, s ktorými poisťovňa uzatvorila 3 198 zmlúv a dodatkov k nim.

Zistenia NKÚ SR

Kontrolóri pri preverovaní zmluvných vzťahov narazili na viaceré nedostatky, pričom poukázali na zvýhodňovanie viacerých spoločností, v ktorých pôsobili blízke osoby. Priemerná hodnota úhrad pri vzorke 99 lekární za obdobie piatich rokov bola 550-tisíc eur ročne. Táto hodnota bola rovná alebo väčšia pri 31 lekárnach, medzi ktorými bolo päť lekární, kde pôsobila osoba blízka štatutárovi VŠZP (REFARM, s. r. o., TRNÁVKA, s. r. o.; MEDICAL PARTNERS, s. r. o.; BRAVIA, s. r. o.; Železničná lekáreň, s. r. o.). Práve úhrady týmto lekárniam tri až päťnásobne prekročovali priemer úhrad vybranej vzorky 99 lekární. Zároveň pri spoločnostiach, kde pôsobili osoby blízke, kontrolóri zaznamenali pokles úhrad po medializácii zmluvných vzťahov.

V niektorých prípadoch poisťovňa uzatvárala plnenie na podstatne vyšší zmluvný rozsah, ako bol poskytovateľ schopný dosiahnuť. Pri spoločnosti MEDIMAS, s. r. o. medziročný rast úhrad za zdravotné výkony nekorešpondoval s výraznou dynamikou rastu zmluvného rozsahu. Spoločnosť Welix, s. r. o. zase dosahovala menej ako polovicu maximálneho zmluvného rozsahu, VŠZP napriek tomu zazmluvnený objem ponechávala na rovnakej úrovni. Pri spoločnosti SPV40, s. r. o. kontrolóri zistili výrazný nárast úhrad zdravotníckych výkonov v roku 2015, a to dôsledkom štvornásobného zvýšenia počtu prevádzok ambulantnej zdravotnej starostlivosti v odbore rádiológie, pričom podľa zistení NKÚ v danom čase neboli problémy s regionálnou dostupnosťou, a teda ani potreba rozširovať minimálnu sieť. Všetky tri uvedené firmy sú napísané na osobu blízku štatutárovi VŠZP, Annu S.

Kontrolóri na vzorke 148 PZS preverili vývoj cien bodov zdravotných výkonov v rámci 2 979 zmlúv a dodatkov. Pri CT vyšetreniach v 96,2 % bola cena bodu za preverované obdobie operatívne menená, postupne klesala na minimálnu sumu 0,004661 eur. Pri prepojených osobách došlo k zníženiu ceny bodu v intervale od 25 % do 50 % (Alfamedis, s. r. o., Trenčín; Novapharm, s. r. o., Bratislava) a v rozsahu 50 až 75 % (Alfamedia, s. r. o., Trenčín; Wesper, s. r. o., Košice). K zmene došlo aj pri cenách bodov za zdravotné výkony magnetickej rezonancie, tie postupne klesali. Voči maximálnej hodnote poklesu ceny bodu (0,001892 eur) dosiahli prepojené osoby pozitívne postavenie, keď cena pri nich poklesla len v rozmedzí od 17 až do 36,8 %. Táto skutočnosť mala nepochybne vplyv na získanie dominantného postavenia

Daniela Bolech Dobáková, hovorkyňa

Najvyšší kontrolný úrad SR, Priemyselná 2, 842 73 Bratislava

tel: +421 2 501 14 451, mobil:+421 918 765 103, e-mail: daniela.bolech@nku.gov.sk,

www.nku.gov.sk, twitter.com/NKUSR

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Priemyselná 2, 824 73 Bratislava 26

Odbor komunikácie a styku s verejnosťou

spoločnosť Medicína Nové Zámky, spol. s r. o., MR Poprad, s. r. o., Dr. MAGNET, s. r. o., a Pro Magnet, s. r. o., všetky so sídlom v Komárne, na výkonoch magnetickej rezonancie v rámci SR (38,97 mil. eur, takmer 30 % z celkového objemu).

V roku 2011 VŠZP z vlastného podnetu zazmluvnila s poskytovateľom CPKSB, s. r. o., Spišská Belá (medializované ako Klinika Kostka) špecializovanú ambulatnú starostlivosť s kódovým označením výkonu CDT00, ktorý nebol procesne schválený, čím konala v rozpore so zákonom o rozsahu zdravotnej starostlivosti. Uplatňovaním úhrad zaň nedodrжала povinnosť účelne, efektívne a hospodárne vynakladať finančné prostriedky z verejného zdravotného poistenia, čo bolo v rozpore so zákonom o zdravotných poisťovniach. Za celé obdobie poisťovňa uznala a uhradila za neschválené výkony 4,15 mil. eur. Spoločnosť CPKSB, s. r. o., dominovala s 10,6-násobným nárastom voči začiatku sledovaného obdobia a 5,1 % podielom na celkových nákladoch v odbornosti fyziatria, balneológia a liečebná rehabilitácia.

Ďalšie zistenia

Kontrola zároveň poukázala na nedostatky v kompletnosti povinnej dokumentácie k uzatvoreniu zmluvy, prípadne nesplnenia povinnosti vyplývajúcej z infozákona o sprístupnení informácií pri povinnej zverejňovaných zmluvách. Z preverených 3 124 dokladov sa šesť zmlúv stalo účinnými skôr, ako boli uzavreté. Poisťovňa tak rok a dlhšie pred ich platnosťou uhrádzala výkony vo výške ročných nákladov bez relevantného zmluvného vzťahu.

NKÚ analyzoval aj regionálnu dostupnosť pri poskytovaní vyšetrení prostredníctvom počítačovej tomografie a magnetickej rezonancie, ktorá je v rámci jednotlivých regiónov značne odlišná. Nepriaznivý stav, prevyšujúci celoslovenský priemer v počte obyvateľov na jedno zariadenie, je v kraji Trnavskom, Trenčianskom, Nitrianskom a Banskobystrickom. Kontrolóri analyzovali postavenie tzv. prepojených osôb, t. j. spoločností pôsobiacich v rovnakej odbornosti s rovnakým konateľom, z čoho vyplynulo dominantné postavenie štyroch uvedených spoločností s rovnakým konateľom, prevádzkujúce MR. Ich sídlom je Nitriansky kraj, ktorý má druhú najnepriaznivejšiu dostupnosť v SR.

Odporúčania

NKÚ na základe výsledkov kontroly nepovažuje súčasné nastavenie stratégie nákupu zdravotnej starostlivosti za prostredie, ktoré by eliminovalo možnosť zvýhodňovať konkrétnych poskytovateľov na úkor iných. Úrad preto kontrolovanému subjektu odporúča zaviesť transparentné a efektívne kontrolné mechanizmy, aby sa pri procesoch uzatvárania zmluvných vzťahov a úhrad za poskytovanie zdravotnej starostlivosti zamedzilo pochybeniam. Vzhľadom na vážne pochybenia pri zverejňovaní zmlúv ako aj schopnosti orientovať sa v zmluvách NKÚ poisťovni odporúča zmeniť spôsob zverejňovania zmlúv a dodatkov na webe VŠZP tak, aby bol zrejmý zmluvný vzťah pri každom poskytovateľovi, aká je zmluva a jej dodatky, aj koľko ich poisťovňa aktuálne uhrádza. NKÚ zároveň odporúča, aby boli jednotlivé zmluvy vyhľadateľné na jednom mieste spolu s dodatkami.

Najvyššia kontrolná inštitúcia upozorňuje na značné riziko uzatvárať dodatky k zmlúvam bez obmedzujúcich podmienok. Platné právne predpisy v súčasnosti neeliminujú subjektívny a netransparentný prístup VŠZP voči poskytovateľom zdravotných služieb. Poisťovňa akceptovala odporúčania NKÚ a začala s ich realizáciou. Protokol s výsledkami kontroly úrad poskytne ministerstvu zdravotníctva a pre prípadné ďalšie konanie ho odstúpi aj Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou.

Daniela Bolech Dobáková, hovorkyňa

Najvyšší kontrolný úrad SR, Priemyselná 2, 842 73 Bratislava

tel: +421 2 501 14 451, mobil: +421 918 765 103, e-mail: daniela.bolech@nku.gov.sk,

www.nku.gov.sk, twitter.com/NKUSR